

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON: 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lei pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmánya Kolozsvárt, 1929. évi márc. hó 17.-én vasárnap d. e. 1/29 órakor a Mátyás király-tér 25. sz. alatti „Corso” moziban rendes ülést tart, melyre a választmány tisztelt tagjait meghívja.

Kolozsvár, 1929 február hó 12.-én.

AZ ELNÖKSÉG.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Ülés napjáiig érkezett tárgyak.
3. Esetleges indítványok.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1929. évi március hó 17.-én, vasárnap d. e. 9 órakor Kolozsvárt, a Mátyás király-tér 25. sz. alatti „Corso” moziban

rendes évi közgyűlést tart,

amelyre az egylet tagjait tisztelettel meghívom.

Kolozsvár, 1929 február hó 12.

Br. Jósika Gábor sk.
egyleti elnök.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése.
3. Az igazgató választmány jelentése az egylet 1928. évi működéséről.
4. Pénztári jelentés a zárszámadásokról és ezzel kapcsolatban az 1929. évi költségelőirányzat megállapítása.
5. Esetleges választások.
6. Esetleges indítványok.

Az 1929. évi cukorárak megállapításáról tárgyal a kormány, amely tárgyalások elé súlyos aggodalommal tekintünk, mert amennyiben a cukorárak csökkenése a cukorrépa árak rovására történe, súlyos válság elé jutna az ország cukorrépatermelése. Az amugy is csökkentett vetésterületek további csökkenésére számíthatunk ez esetben. Lapunk zártakor a tárgyalások még folynak. Ezek eredményének ismerete után fog sor kerülni a múlt évi répaárak, a folyó évi termelői szerződések és munkásszerződések feltételeinek megállapítására.

Beszámoló:

a vetőmag-mintavásárról, gazdasági előadásokról és gazdaértekezletről

Az E. G. E. akciói Kolozsvárra szölitották február hó 2.-án Erdély gazdaközönségét. Reggeltől estig gazdag program kötötte le Kolozsváron a gazdákat. Reggel 9 órakor nyitotta meg br. Jósika Gábor szépszámu közönség jelenlétében az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya által rendezett vetőmag-mintavásárt, amelyen az erdélyi gazdák részben a saját nemesítésü, részben pedig az E. G. E. tavalyi kiállításán vásárolt nemesített vetőmagvak utántermését mutatták be. Vetőmagmintavásár résztvevői között szerepelnek Erdélyből br. Atél Ede (Mezőzáh), Betegh Imréné (Felör), dr. gr. Bethlen László (Bethlen), dr. Balogh Ernőné (Borosjenő), Banca Centrala (Kolozsvár), dr. Eöry István (Magyarigen), Gidófalvy István (Doboka), Gazdasági Akadémia (Kolozsvár), Griger György (Kolozsvár), Glück Testvérek (Alsómarosváradja), Kubick Ferenc (Kolliget), Lázár Simon (Torda), László László (Nagyiklód), Muzsnay Ferenc (Mezőszengyel), gr. Nemes család urad. (Hidvég), Ocskay István (Dédács), Szakáts Zoltán (Bikafalva), Szász István (Novoly), Szász József (Marosvásárhely), Szász Ferenc (Pusztakamarás), Szilágyi Ferenc (Aranykut), dr. Székely Akos (Máramarossziget), gr. Teleki Arctur (Tancs), gr. Teleki Arvéd (Kolozsvár), gr. Teleki László Gyula (Kövárhosszufalu), gr. Teleki Béla (Zsibó), dr. Tischler E. urad. (Ócsanád), Warga András (Bodonkut), Váradi Mihály (Dés) és mások sokan.

A magyarországi mezőgazdasági kultúra jóval előhaladottabb mint az erdélyi és Magyarország már kivitelre is jelentékeny mennyiségű nemesített vetőmagot termel. Mint egyik legközelebbi piacon, Erdélyben keres elhelyezkedést a magyarországi nemesítésű vetőmag, amely megállapítható a mintavásáron résztvevő magyar nemesítők szép számából is. A résztvevők között szerepelnek: Bánkúti főhercegi Uradalom (Bánkút), Nagycenki Cukorgyár R.-T. (Sopron), gr. Eszterházi Pál urad. (Réde), Harkányi uradalom (Budapest), Magyar Magtenyésztési R.-T. (Budapest), dr. Mesterházy Ernő urad. (Vesz-kény), Vetőmagnemesítő és Értékesítő R.-T. (Budapest).

A vetőmagmintavásáron szebbnél szebb tavaszi buza, sör- és takarmányárpa, zab, tengeri, borsó, lencse, bab, lóhere, lucerna, répa takarmánynövény, konyha- és virágkerti magvak, burgonya vetőgumó, csicsóka stb. voltak beszerezhetők. Látványosság számba menő 60—80 cm-es murkot és perezselymet mutatott be Ocskay István. A vetőmagmintavásár február 10-ig volt nyitva.

A vásáron a gazdaközönség igen szép számban fordult meg. A vásárlások nehezen indultak meg az első napokban. Korainak tartotta a gazdaközönség a vetőmagvásárt. A külföldi vetőmagvak szállítása azonban olykor 3—4 hetet vesz igénybe, sőt a bel-földi szállítás is olykor igen hosszadalmas. Az utolsó napokon mintha fordult volna a kocka, a vételkedv is megjött és a magán-gazdaságokon kívül a gazdasági egyletek, Hangya központ és a mezőgazdasági kamarák is érdeklődést mutattak. Legnagyobb érdeklődés az árpa, zab, kukorica és burgonya vetőmagvak iránt volt. Az árakat lapunk Piac-rovatában ismertettük.

A mintavásár megnyitása után a gazdaközönség levonult a Mátyás-téri „Corso” moziba a programba vett gazdasági előadások meghallgatása céljából. Az előadások előtt Szász István, az E. G. E. alelnöke, rámutatott a gazdaközönség katasztrofális helyzetére, amelyből való szabadulás egyik eszközül a szaktudást jelölte meg. Ezt az eszközt vannak hivatva nyújtani az E. G. E. előadásai is, amelyekre megjelent szépszámu gazdaközönséget üdvözölve, felkérte az előadókat előadásuk megtartására. László Tibor kolozsvári járási állatorvos mozifilm bemutatásával kapcsolatban a juhok mételykoráról és annak Distollal való kezeléséről, Schöppner Sámuel a gyakorlati szőlőművelésről, dr. Nagy Endre a mésznitrogén műtrágya jelentőségéről és alkalmazásáról, dr. Szász Ferenc pedig a tejről tartott előadást. A mozi nézőterét a gazdaközönség csaknem egészen megtöltötte. A rendelkezésünkre bocsájtott előadásokat lapunknak rendre közölni fogjuk.

Az előadások befejezése után a Központi Szállás földszinti éttermében közeled volt, amelyet követőleg délután 3 órakor az

MINERVA

Biztosító r.-t.

Igazgatóság: Cluj-Kolozsvár, Regele Ferdinand (Ferenc József-út) 37. sz. Saját székházában.

Vezérképviselők:

Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Marosvásárhely, Brassó, Szatmár és Arad.

Főképviselők:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Nagy-Szeben, Lugos, Zilah, Szászrégen, Dés, Gyulafehérvár és Beszterce.

Erdélyrészi képviselő:

Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél, Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

A társaság foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. — Más társaságnál érvényben levő biztosításokat felelősség mellett olcsóbb díjjal átvesz.

Képviselők: Minden községben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai díjkedvezményben részesülnek.

Állatbiztosítás! Minden gazdának kötelessége a „Minervánál” biztosítani!

Állatok rossz emésztésénél, étvágytalanságánál
csak valódi

KWIZDA

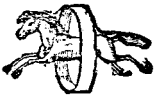
féle

MARHATÁPPOR-T

használgjon.

Nagy doboz ára 100 lei. Közép doboz ára 60 lei.

199

Ezen védjegy nélkül
értéktelen utánzat. —
Ha valahol nem kapható, szállítá-
sáról gondoskodik a román-
iai főlerakat „GEA” KRAVER
R.-T. TIMISOARA, Nr. 51.

E. G. E. Attila u. 10. szám alatti székházának gyűléstermében az Erdélyből egybesereglett gazdák értekezletre ültek össze, a szervezkedés kérdésének megvitatása céljából.

Az értekezlet célja az erdélyi magyar gazdaközönségszervezkedésének előkészítése, a mezőgazdasági érdekképviseleti szervek és rokonintézmények munkaprogramjának egységesítése és összhangba hozatala volt. Az értekezleten br. Jósika Gábor elnökölt. Azon az erdélyi társ- és rokon-egyesületek és intézmények csaknem teljes számban képviselték magukat. Jelen voltak: az Aradvármegyei Gazdasági Egylet képviselőiben: Purgly László, Takácsy Miklós és Alföldy Pál, az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egylet képviselőiben: dr. Müller Zoltán és dr. Szent-Iványi Árpád, a Szamosmegyei Gazdasági Egylet részéről: dr. gr. Bethlen László, Gidófalvy István, László Gyula, dr. Nagy Endre, Várady Mihály, P. Nagy Sándor, Lázár Ferenc, a Kisküküllővármegyei Gazdasági Egylet képviselőiben: dr. Gyárfás Elemér, a Maros-tordavármegyei Földműves Szövetség képviselőiben: Mikó László, a Hangya központ részéről: dr. Garda Kálmán, a Szilágyvármegyei Gazdasági Egylet képviselőiben: gr. Beldi Kálmán, az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet képviselőiben: Szakáts Zoltán, Ugron János, Ugron Pál és Gyarmathy Lajos, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége képviselőiben: dr. Jelen Gyula, a Minerva Biztosító R. T. képviselőiben: Deák János, a Magyar Nép c. helilap képviselői: dr. Szász Ferenc, a Minerva Könyvkiadó vállalat képviselőiben: dr. Nagy László. Ott voltak ezenkívül: Szász István, az EGE alelnöke, dr. Péter Béla, dr. Harmath János, Schöppner Sámuel, dr. Ferenczi Zsigmond, Gaál Ernő, László Endre, Klein Albert, Horn Miklós, Künnle József, gr. Teleki Ádám, Nagy Dénes, Kispál László, dr. Bujanovics Rudolf, László Endre, Nagy Dénes, br. Gyórfy Lajos, Úrmösi József, K. Nagy Árpád, ifj. Ambrosi Mihály, Rudolf Herbert, Binder József, Szász József, dr. Darkó Ákos, Bocsáncki Tódor, Krasznai György, Zoltány Ferenc, Csomos János, ifj. Kimpel Flóri, Aufferberg Ágost, Bálint György, Márk Samu, Nagy József, Szilágyi Ferenc, Klein Hugó, Tóth István, Hirsch Adolf, Horváth N., Balla György, br. Jósika János, dr. Gabányi Imre, Farkas Árpád, P. Ferencz Pál, dr. Balázs András, br. P. Horváth Arthur. Ezenkívül még igen számosan voltak, akinek neveit nem sikerült feljegyezni.

A 3 órára összehívott értekezletet br. Jósika Gábor fél négykor nyitotta meg.

Br. Jósika Gábor meleg szavakban üdvözölte az értekezletre szép számban megjelent gazdaközönséget. Nem kerülheti el, hogy reámutasson arra a sajnálatos tényre, hogy a sajtó és egyesek, akik nem ismerik

elégge az EGE munkásságát, az egyleten kívül bíráló tárgyává tették az egylet működését. A sajtóban ajánlott munkálatokat 3—4 éve csendben folytatja az egyesület.

Ami a szervezkedést illeti, az ahhoz szükséges alapszabály-jóváhagyás ma sincs meg megfelelő formában. Hihetőleg azonban rövidesen azok is meglesznek és arra az időre az EGE felkészül a munkára, a rendelkezésre álló és addig összeszedhető minden erejével. Addig is minden módot felhasznál az egyesület arra, hogy a gazdaközönséget összetartsa. Amit nagydob nélkül, csendben tehetett, megtette az egylet. Munkájához a jó tanácsokat és segítséget szívesen fogadta, fogadja és kéri a mai értekezlettel is. Az értekezlet megnyitva, felkéri Török Bálint titkárt előadása megtartására.

Ezután Török Bálint, az E. G. E. titkára tartotta meg az alábbiakban az előadását:

Mélyen Tisztelt Értekezlet!

A Romániába szakadt erdélyi magyar gazdaközönség földrajzilag annyira széttárgoltan él, hogy az egymással való állandó szoros összeköttetést fenntartania csak egy tervszerűen kiépített községi, megyei és központi szervezet útján lehet.

A magyar imperium alatt is hiányosak voltak az erdélyi mezőgazdasági érdekképviseleti szervek, a tíz éves kisebbségi sorsban azonban ezek a meglévők is részben elerőtlenedtek, elnémultak, megszűntek.

A Romániához csatolt 22 vármegyének csaknem mindenikében volt egy-egy vármegyei gazdasági egyesület, ma mindössze csak 8 vármegyében van, de ezek közül is alig egy pár működik. Reálisan számba véve meglévő szerveinket kb. a következő képet nyerjük:

Aktív munkaerővel bíró gazdasági egyesületek vannak: Szatmár, Szamos, Arad, Maros, Kolozs és Udvarhely vármegyében. Főleg anyagi okok miatt ezek is csak korlátozott mértékben tudják közhasznú munkájukat kifejezteni.

Papíron meg vannak még, de szélesebb körű, rendszeres egyesületi munka kifejtésére képtelenek: a Bihar, Hunyad, Kisküküllő és Szilágy vármegyei gazdasági egyesületek.

Szervezés alatt állnak: az Alsófehér, Csik, Háromszék vármegyei gazdasági egyesületek.

Egyáltalán nincsenek vármegyei gazdasági egyesületek: Brassó, Beszterce, Fogaras, Krassószerény, Nagyüküllő, Máramaros, Temes, Torontál és Tordaanyos vármegyékben.

A fentiek szerint az erdélyi magyar mezőgazdasági érdekképviseleti szervezetek a kialvó mécses pisláncoló lángjához hasonlíthatók, noha az erdélyi magyar gazdának évtizedek hosszú sora óta soha nem volt nagyobb szüksége arra, hogy erőit egyesítse, gondolatait, akaratát kellő sulyal és nyomatékka, mint egy ember juttassa a nagy nyilvánosság előtt kifejezésre.

A gazda soha jobban kifosztva, soha jobban leszegényedve, eladósodva és soha a maihoz hasonló adóval megterhelve nem volt. A mezőgazdasági termelés terén soha tanácstalanabban nem állott, az állam nyelvének és a sűrűn változó törvényeknek, rendeleteknek nem ismerése miatt soha bizonytalanabb helyzetben nem érezte magát. Azon a határon áll falusi földművelő népünk, hogy önbizalmát és öntudatát veszíti el maholnap magára hagyatottságában.

A pisláncoló mécses alá friss olajat kell töltenünk és az erdélyi magyar földművelő nép legszélesebb rétegeit felölelő szervezkedési mozgalmat kell indítanunk. Fáklyákkal és reflektorokkal kell megvilágítsuk népünk számára az utat, amelyen boldogulása felé haladnia kell. A repülőgép és rádió korszakát éljük és népünk ezrei még csak szakkönyveket és lapokat sem olvasnak. Magyar-

nyelvű mezőgazdasági szakiskolák hiányában az új gazdag generáció gazdasági szakismeretek nélkül nő fel. És mi mindezt csendben sirjuk el, ahelyett, hogy szervezeten millió torokból egyszerre kiáltanók oda, hogy élni, haladni akarunk!

Sorsunkba némán való beletörődéssel elsorvadunk, elpusztulunk, kicsuszik a talaj a lábunk alól és oldott kéve módján széthull és eltűnik Erdély falvaiból az ideszakadt magyar fajunk.

Tíz esztendeje, hogy türeink, némán hallgatunk. Tíz esztendő szomorú tapasztalataival gazdagodva tiszta képet kell teremtenünk. Eddig a szervezkedésnek többféle akadálya volt. Az imperium átvétele után a gyülekezési jog korlátozása, a gyűléseken való megjelenés következményeitől való félelem, az Erdélyi Gazdasági Egylet és társ-egyesületek alapszabályainak késedelmes jóváhagyása, a jogi személyekről szóló törvény ferde intézkedései, amilyen pld. az is, hogy a jogi személyek alapszabályaik jóváhagyásáig nem kezdhetik meg működésüket. Bár az E. G. E. alapszabályai jóváhagyattak és paragrafusai alapján a magyar imperium alatt gazdaköri fiókjai lehettek, a törvényszék e célból az alapszabályok módosítását rendelte el. Az 1927-ben beterjesztett alapszabálymódosítás még ma sem nyert elintézés, noha azóta a törvényszék újabb rendkívüli közgyűlés tartására irányuló kívánságának is megfelelt az egyesület.

Reméljük azonban, hogy a hosszas kálváriajárás után végre lehetővé válik a gazdaköröknek az Erdélyi Gazdasági Egylet fiókok gyanánt való fállítása. Ma a gazdakörök, mint önálló erkölcsi testületek egyleti tagokként kapcsolódnak az E. G. E.-be. A gazdakörök önállóan való megalakulása azonban annyi költséggel, utánjárással jár és alapszabályaink jóváhagyása olyan hosszadalmas, évekre elnyulik, hogy ilyen módon alakítani ma a gazdakört, a lehetetlenséggel határos! Ezért kell szorgalmaznunk és kívánnunk az E. G. E. módosított alapszabályainak jóváhagyását, hogy e téren a mozgási lehetőség meglegyen.

A szervezkedés beindítása terén az első utunk a faluba kell vezessen. A legkisebb, legeldugottabb falut is, ahol magyar földműves él, be kell kapcsolnunk szervezetünkbe. Minden faluban meg kell alakítani a gazdakört, vagy földműves szövetséget! Amely községben a magyar gazdák csekély száma miatt ez lehetetlen, ott be kell soroznunk a kisczudákat a legközelebbi magyar gazdakör, vagy szövetség tagjai sorába. Az egy vármegyében alakult gazdakörök a részben meglévő és részben új életre keltendő vármegyei gazdasági egyesületek útján kell kapcsolódjanak az E. G. E.-be. Azon vármegyéből pedig, amelyekben vármegyei jellegű gazdasági egyesületek nincsenek és nem alakíthatók, vagy a szomszédos vármegyei gazdasági egyesület útján, vagy közvetlenül kell hogy bekapcsolódjanak szervesen az E. G. E.-be. Amely községekben gazdakör nincsen, de hitel- vagy fogyasztási szövetkezet van, azokban a gazdaköri teendőket a szövetkezetek is elláthatják és ezután kapcsolódhatnak be a földművelő nép a szövetkezeti központok mellett közvetlenül is az E. G. E.-be is.

Ilyenformán gondolta el a szervezkedést és indította be az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmánya évekkézelőtt. Így írta le ezt dr. Nagy Endre, a Szolnok-dobokamegyei Gazdasági Egylet titkára, 1926-ban „A gazdakörök szervezéséről és vezetéséről” írott munkájában az E. G. E. felkérésére. Ezt javasolta Úrmösi József nagytiszteletű ur a „Keleti Ujság” f. évi jan. 27-i számában és óhajtja ezt az egész erdélyi magyar gazdaközvélemény is. Számos jóakaratú munkása volt és remélhetőleg lesz szervezkedésnek az irodalom és gyakorlat terén.

De az ügynek úgy a sajtóban, mint a falun és városon még nagyon sok önzetlen, áldozatokra kész, apostoli munkásra van szüksége. Munkása kell legyen minden jó érzésű magyar ember, mert az egész erdélyi magyarság gyökere a falun van.

A szervezkedési munkához előmunkásokul kell hívni a meglévő gazdasági egyleteket, gazdaköröket, hitel- és fogyasztási szövetkezeteket, az intelligens gazdaosztály összes tagjait kivétel nélkül, a kisgazdák vezetőit, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület és Magyar Párt vidéki tagozatait, az egyházak vezetőit, a papokat, tanítókat, a Minerva Biztosító Rt. vidéki képviselőit, a napi, nép, egyházi, szövetkezeti és szaklapokat.

De, hogy a mai összejövétel ne csak pusztába hangzó javaslatokat és szónoklatokat termeljen, hanem alkotó munkához alapot is vethessen, nézzük meg az érem másik oldalát is, amelyen hadvezérek jelszava áll: *a pénz, pénz és pénz!*

E nélkül alig tehetünk egy lépést is. Eddig is az alapszabály jóváhagyásának hiánya után, a második fő akadálya ez volt a szervezkedésnek. A pénzkérdés megoldásánál első sorban is ahoz a társadalmi osztályhoz kell fordulni, amelynek érdekében a munka beindul, tehát a gazdaközönységhez. A nagy gazdának nagy áldozattal, a kisebbnek pedig kisebbel, de áldoznia kell a cél érdekében. A kezdeményezés az ügy fontosságát átérteni tudó intelligens gazdaosztály feladata. Népünk tömegei ma még nincsenek azon a kulturnívón, hogy az áldozatok hozatalának szükséges voltát belássák.

Az ügy támogatását kell kérnünk a bankoktól, biztosító intézetektől és minden egyéb olyan intézménytől, vállalatától, állami vagy társadalmi szervtől, amelyek a gazdák filléreiből élnek részben vagy egészben.

A szervezkedés érdekében számos javaslat érkezett írásban az egyesülethez. Azok mindenike a jövő iránti aggodalommal eltelve a legsürgősebb feladatnak jelzi a szervezkedés keresztülvitelét. Tegyük fel, hogy az alapszabályok jóváhagyását végre 1—2 hónapon belül sikerülni fog kieszközölni. Ez nem lesz többé akadály. De itt marad még a másik nagy akadály, a pénzhiány.

Ha millió gazda közül bár ezer akadna, aki legalább 1000 — lelt áldozna e célra, az egy milliót tenne ki. Ahoz a munkához, amelyet egy akarattal akarunk a siker reményével beindítani ennyi legalább szükséges. Ha az első ezer gazda vállalja ezt, a tömegek szívesen fogják követni, úgy az áldozatban, mint a közös vállalt munkában.

Akkor kiemelhetjük megrekedt kerékünket a kátyuból, a tettek mezejére léphetünk, alkothatunk, bizhatunk a jövőben és rendes kerékvágásba jutva, dolgozhatunk gazdasági érdekeinkért a siker reményével.

A szervezkedéshez a törvény előírása szerinti keretek megvannak a 85 éves multra visszatekintő és sok nehéz időt átélte és vihart kiállt Erdélyi Gazdasági Egyletben.

Az E. G. E.-ben minden termelési ágának és gazdasági irányu célkitűzésnek meg

van a maga külön szakosztálya. Így megvan: az Állattenyésztési, Növénytermelési, Cukorrépa, Dohánytermelési, Kertészeti, Hermautisztító, Biztosítási, Gazdatiszti, Irodalmi és Könyvkiadóvállalati, Gép, stb. szakosztálya, amelyek az adott körülményekhez alkalmazkodva, aktív működést fejtenek ki. Ahoz, hogy az E. G. E.-be és szakosztályaiba a mainál hatványozottan mozgalmasabb és lüktetőbb életet lehessen bevinni, erős gazdaöntudatra, a földmivelő népet érintő kérdések iránt való meleg érdeklődésre, a tagok sorába tömegesen való belépésre, a tagdíjak pontos fizetésére és az egyesületi kül- és beléletben való aktív részvételre van szükség.

A földmivelő nép mezőgazdasági gépekkel, eszközökkel, anyagokkal, vetőmagokkal, háztartási cikkekkel való ellátására, terményeinek értékesítésére a falusi „Hangya” fogyasztási és értékesítési szövetkezetek az elképzelhető legideálisabb szervek. Ezeket kiegészítik a Hann és Tsa Műszaki és Kereskedelmi R.-T., mint az E. G. E. Géposztálya és a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége, mely a falusi nép hitelügyeinek ellátásán kívül, gép, műtrágya, vetőmag, tenyészállat beszerzése tekintetében is igen jelentékeny és hatásos munkát fejt ki.

Még ma is vannak sokan, akik csak panaszkodnak és óhajtanak valami kapcsolatot, de közben nem látják meg az érdekeiket támogató intézményeket. Bármilyen központi vagy vidéki szervnek a vezetői egyenként hiába dolgoznak és fáradnak, ha a nagyobb gazdák és a nép tömegei nem vesznek részt a munkában.

A földmivelő nép megszervezésével azonban csak fél munkát végeznénk, ha a gazdatársadalmi érdekképviseleti szervek munkaprogramját nem egyeztetjük össze azoknak a mezőgazdasági célokkal és érdekekkel szolgáló rokon intézményeknek, a szövetkezeteknek a programjával, amelyek a gazdasorsot mindenkor szívükön hordozták és amelyeket a népünk legjobbjai alkottak és tartják fenn rendíthetetlen bizalommal és hűséges kitartással.

Epen ezért a „Hangya” fogyasztási és értékesítési szövetkezetek központjának, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek központjának, továbbá a „Minerva” Biztosító R.-T.-nak és az E. G. E.-nek egy közös bizottságot kell delegálnia, amely hivatva volna évenként kidolgozni az erdélyi magyar gazdaközönség érdekeit altruisztikus alapon szolgáló rokon intézmények egységes programját. E bizottságba meghívandók volnának a fentemlítettek kivül: a magyar egyházak vezetői, az EMKE és a sajtó képviselői is. E bizottság feladata volna a magasabb célkitűzések egységesen való irányítása.

Mindazok az eszmék és gondolatok, amelyeket akár ez a bizottság, akár az E. G. E. vagy magánosok felvetnek, csak úgy ölthetnek testet, ha minden faluban legalább 3—4 apostol akad azoknak a terjesztésére és megvalósítására.

Apostolaink, hála Istennek, vannak a társadalom minden rétegéből és gondunk kell legyen arra, hogy neveljünk is az új

nemzedékből annyit, hogy Erdély minden magyarlakta falujában kellő számban jusson.

Alólról kell megkezdennünk az építést, szívós, kitartó munkával, künn a falvakban és hogy a szervezés rövidesen erőteljes lendülettel beindulhasson és egészséges alapokra fektethető legyen, tisztelettel javasolom, hogy mondja ki az értekezlet, miszerint felkéri az Erdélyi Gazdasági Egyletet, hogy:

1. tegyen haladéktalanul lépéseket az Erdélyi Gazdasági Egylet módosított alapszabályai mielőbbi jóváhagyásának kisürgetése érdekében. Ennek megtörténte után,

2. intézzen szöveget az erdélyi gazdánéphez, hívja fel a falusi gazdakörök megalakítására és a vármegyei gazdasági egyletek útján, vagy közvetlenül az Erdélyi Gazdasági Egyletbe való bekapcsolódásra, a szövetkezetek támogatására, tőkék emelésére;

3. kérje fel a társ- és rokon-egyleteket, intézményeket, szövetkezeti központokat, Magyar Pártot, E. M. K. E.-et, hogy vidéki szerveik, a kisebbségi egyházakat, hogy lelkeszeik, tanítóik útján, valamint az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjait: hassanak oda, hogy a községek gazdánépe mindenhol alakítsa meg gazdakörét és kapcsolódjék be szervesen a vármegyei gazdasági Egylet útján, vagy közvetlenül az E. G. E.-be.

4. Intézzon megkeresést azon községek szövetkezeti vezetőségéhez közvetlenül, vagy központjuk útján, amelyekben gazdakörök nincsenek és megalakításuk nehézségekbe ütközik, hogy a gazdaköri teendőket egy gazdasági szakosztály szervezésével vállalják és lássák el. Vonják be tagjaik sorába azon szomszédos községbeli kisgazdákat, akik csekély számuk miatt községükben gazdakört, vagy szövetkezetet alakítani nem tudnak;

5. kérje föl a tehetősebb birtokosokat, hogy a gazdaköröket támogassák a lehetőség határain belül ingyen helyiség, fűtés, világítás, felkért előadók részére ingyen fuvar adásával, a gyűléseken való megjelenéssel, minden gazdasági irányu megmozdulásban való aktív részvétellel;

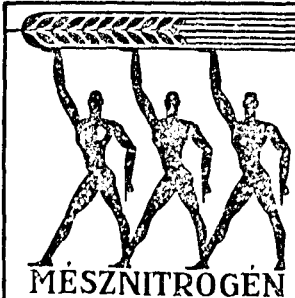
6. tegyen haladéktalanul lépéseket a vármegyei jellegű gazdasági egyletek szükség szerint való megalakításának és működő képességének biztosítása érdekében;

7. a gazdakörök szervezéséről és vezetéséről szükséges tudnivalókat tartalmazó kiadványát adja ki újból olyan példányszámban, hogy az minden az ügy iránt érdeklődőnek rendelkezésére állhasson és utmutatóul szolgáljon;

8. kérje fel a magyar sajtót a falusi földmivelő nép szervezésének propagandájában való támogatásra és segédkezésre;

9. a szervezkedés és az ezzel kapcsolatos kérdések iránt való érdeklődés felkeltése, azoknak a napi-, nép-, szak-, egyházi-, társadalmi- stb. lapokban állandóan és programszerűleg való irányítása, befolyásolása, a közhangulat ébrentartása céljából egy 20 tagból álló bizottság szervezésére;

10. a szervezkedés kerensztülviteléhez szükséges anyagiak előteremtése érdekében intézzen megkeresést a Bankszindikátus útján az összes erdélyi magyar pénzügyintézetekhez,

MÉSZNITRÓGÉN

Két legyet ütünk egy csapásra, ha őszi gabonáinkra fejtrágyaként

19—20% Mésznitrogént adunk.

Hathatós trágyázást végzünk s kiirtjuk a gyomokat és rovarokat.

A vadrepce és mezei mustár legjobb ellenszere.

Kérjen díjmentes nyomtatványokat és utbalgajtást!

„NITRÓGÉN” Műtrágya és Vegyipar R.-T. Diciosánmártin.

továbbá biztosító intézetekhez, szövetkezeti központokhoz, a földművelő nép fillére után élő egyéb vállalatokhoz;

11/ bocsásson ki gyűjtőveket vidéki képviselői és tagjai részére tagok és pénzübeli adományok gyűjtése céljából;

12. rendszeresítse a gazdasági vándortanítói intézményt, az e célra rendelkezésre álló alap növelésével;

13. kérje fel a magyar egyházakat iskoláik átszervezése kapcsán földmives és gazdasági középiskolák felállítására;

14. alakítson a mezőgazdasági érdekeket altruisztikus alapokon szolgáló társ- és rokon-egyesületek és intézmények delegátusaiból, amilyenek az Erdélyi Gazdasági Egylet, „Hangya” Fogy. és Ért. Szövetkezetek Központja, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége, Minerva Biztosító R. T. egy bizottságot, a fenti egyesületek és intézmények részére évenként egy közös munkaprogramm készítése céljából, mely bizottságba hívja meg a magyar egyházak, az EMKE, Magyar Párt és a sajtó képviselőit is.

Br. Jósika Gábor elnök felteszi a kérdést, hogy az értekezlet elfogadja-e a határozati javaslatot. Az értekezlet egyhangulag elfogadván a javaslatot, felkéri a jelenvoltagekat esetleges indítványaik, vagy észrevételeik megtételére.

Mikó László (Nyárádszentlászló) volt az első felszólaló. Mussolini módjára minden megmozdulásra 85 %-os gazdabélyeget óhajt reáutni. A szervezkedési mozgalom lefolytatására egy bizottság kiküldését javasolja.

Ürmösy József (Homoródszentpál) br. Atzél Ede példájára a gazdák önmegadózatását javasolja az ügy érdekében és a propagandában való segédkezésre a „Magyar Nép” c. lap felkérését.

Purgly László (Sofronya) a gazdasági téren való szervezkedést faji szempontból tartja sürgősnek és fontosnak. A Mikó által javasolt bizottság kiküldését helyesli és javasolja, hogy záros határidőn belül jelentés tételre kéressék fel. A határidőül jul. 1-t jelöli meg. A gyűjtés megindítását helyesli. A begyűlő összegeket azokban a vármegyékben javasolja felhasználni, amelyekben gazd. egyletek nincsenek. A vm. egyletek feladata a saját szükségletükről való gondoskodás.

Schöppner Sámuel (Fövényfalva) a nép gazdasági téren való szervezését mulaszt-hatatlanak tartja. Magyar nyelvű gazdasági iskolák felállítását javasolja a szakismeretek terjesztése céljából. Az ügy érdekében 2 kat. hold szőlő díjtalan telepítését ajánlja fel az E. G. E. részére. (Éljenezs, taps.)

Dr. Gyárfás Elemér (Dicsőszentmárton). a Magyar Párt Közgazdasági Szakosztálya elméletileg foglalkozott a gazdaközönség szervezésével. A gyakorlati megoldást az E. G. E. feladatának tartja. Az alapszabályok jóváhagyásának sürgetését javasolja és szükség szerint való újabb módosítását.

Dr. Nagy Endre (Dés) szerint sorsunk a falun van. Ne csak pénzünket, szivünket is adjuk a falu érdekében való munkánkban. A falunak ne csak egyházi, gazda papjai is legyenek — ugymond. Minden intelligens gazda maga is az oka, hogy faluja, népe szervezetlen és gazdaságilag szétfolyik. Felkéri a jelenlevő dr. Gyárfás Elemér bankszindikátusi elnök szenator urat, hogy hasson oda, hogy a bankok tegyék nemzeti jellegűvé a magyar tőkét, ne féljenek bevallani magyarságukat, ne sajnálják a népért, amely után élnek, áldozni is.

Szakács Zoltán (Székelykeresztúr) ajánlja, hogy a gazdakörök a kölcsönös állatbiztosítást szervezzék meg és egyéb a gazdakör anyagi javára is munkáló közhasznú intézményeket létesítsenek.

Dr. Garda Kálmán (Nagyenyed). Ne várjon semmi külső támogatást a gazdaközönség. A maga belső erejéből építse ki

bástyáját, mint a kisgazdák ezrei a Hangya szövetkezeteket. Ha minden gazda naponta 1—2 órát szentelne falujának, előbbre tudná vinni annak a körnek az általános jólétét, amelyben él és az kellene legyen ma minden intelligens magyar gazda legszentebb, legnemesebb feladata. A Hangyába tömörült kisgazdáknak Constancától Hamburgig megvannak a kereskedelmi összeköttetései, minden szükségleti cikküket be tudják szerezni. A nagyobb gazdáknak ide is csak be kellene kapcsolodniok, hogy méltó helyüket elfoglalva a falakat tovább építsék. A „Hangya” szövetkezetek központja nevében a legmesszebbmenő támogatást igéri és a szervezkedés előmozdítását a legnagyobb készséggel felajánlja.

Dr. Jelen Gyula, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége nevében a Romániába szakadt 300 hitelszövetkezet és azok központja nevében szintén a legmesszebbmenő támogatást ajánlja fel az egyesület részére.

Dr. Ferenczy Zsigmond (Marosvásárhely) a szervezkedés jelentőségét méltatja és végrehajtását sürgeti.

Dr. Harmath János (Nagyenyed) a gazdasági és erkölcsi alapon működő társadalmi intézmények működésének egységesítését javasolja, reámutatva azok elérhető anyagi eredményeire.

Szász István (Kolozsvár) a mezőgazdasági szakoktatásnak a theológiákon való bevezetését javasolja.

Dr. Gyárfás Elemér válaszolva dr. Nagy Endre felzólítására, — ugymond — erdélyi magyar tőkénk a magyar impérium alatt sem volt, mert itt Budapesté volt a tőke. Ma még nehéz meggyőzni az orientációt kereső bankokat, hogy magyarnak lenni nem bűn. A Bankszindikátusban eddig is a tőke nemzeti jellegűvé tétele egyik alaptételét képezte programjának, amelyhez a jövőben is hű marad és harcolni fog.

Br. Jósika Gábor úgy látja, hogy a hozzászólások kimerítették a tárgyat, újabb felszólalásra jelentkezés nem történvén összefoglalta az elhangzott javaslatokat és azokat a jelenvoltagek egyhangú helyeslével elfogadtaknak jelentette ki. Az értekezlet a szervezkedés keresztülvitelére alakítandó bizottság tagjait választotta meg ezután. A tagok soraiba beválasztottak:

Dr. Garda Kálmán, dr. Ferenc József, Fodor Emil, dr. Jelen Gyula, Mikó László, dr. Nagy Endre, dr. Szász Ferenc, Purgly László, Alföldy Pál, dr. Gyárfás Elemér, Deák János, gr. Beldi Kálmán, dr. Müller Zoltán, dr. Szentiványi Árpád, dr. Nagy László, Ugron János, Ugron Pál, Szakács Zoltán, Gyarmathy Lajos, Morvai Samu, dr. Balázs András, Vásárhelyi János, dr. Varga Béla, Nagy Dénes, dr. Ferenczy Zsigmond, dr. Péter Béla, Ürmösi József, dr. Kiss Elek, gr. Teleki Ádám, dr. Bujanovics Rudolf, dr. Harmath János, Takácsi Miklós.

Br. Jósika Gábor megköszönve az értekezlet tagjainak érdeklődését az ülést bezárta.

Az állatok parazitás megbetegedései.

Irtá és az E. G. E. által 1929 február 2-án rendezett gazd. előadásorozaton előadta

László Tibor

kolozsvári járási állatorvos.

Az E. G. E. megtisztelő felhívásának szívesen teszek eleget, hogy az állati paraziták közül ezuttal a mételykört ismertessem.

Mindannyian igen jól tudják, hogy a mételykór a juhoknak, kevésbé gyakran a szarvasmarháknak a betegsége, melyet a distoma hepaticum és a distoma lanceolatum nevű lapos férgek okoznak. Más állatokban is fordulnak elő mételyek, de azokat rendszerint nem betegítik meg súlyosan, kivéve a vadon élő kerdőket és nyulakat, melyek igen gyakran tömegesen hullanak el a betegségben.

A májmétely mindenfelé előfordul, leginkább azonban nedves talaju vidékeken. A mételyekre a sima, tagozatlan, hosszukás, lapos, közepén széteső test jellemző és amelynek elülső részén két szívóka van. Sokszor három centiméter hosszúak, piszkos zöld színűek és erős két kupalsku szívókájuk utján kapaszkodnak és táplálkoznak. Petéi oválisak és megnyomásra kupakjuk felnyílik.

Rendkívül érdekes és komplikált ezen elősködők fejlődése, mely a következőképpen történik: A beteg juhban vagy más állatban lévő mételyeknek a már barázdálódott petéi az ürülékkel a szabadba jutnak és bennük 5—6 hét alatt kifejlődik az ébrény, mely a pete kupakját felemelve abból kiszabadul. Az ébrény hosszukás alakú és rendkívül sok csillagóval van ellátva, vízben élénken mozog és elülső végén egy kitolható szemölcs van, melynek segítségével azután a Limneus triculatus nevű édes vízi csigába furakodik és itt él két hétig majd sporocystává alakul át, mely sporocystában a csirasejtekből 5—8 rédia fejlődik és minden rédiában ugyancsak a csirasejtekből 15—20 cerceria, melyek a rédia szájniylásán keresztül kilépve elhagyják a csiga testét is és testüknél kétszer hosszabb farkukkal rendkívül gyorsan uszkálnak álló-vizekben, pocsolyákban. Ezek a cercariának nevezett apró kis lények azután fűszálakhoz tapadnak és testükből nyúlós fehér színű ragadós nyálkát választanak ki, mely betokolja és a fűszálhoz szorosan oda tapasztja. A lelegelt fűszállal azután ezek az apró fehér cysták a gyomorba jutnak, ahol a burok feloldódik és a cercária az epevezetékben át szívókáival előre kapaszkodva valamelyik finomabb epeutba vándorol és itt kb. hat hét alatt méttelyé fejlődik, mely azután petézik és így halad tovább a folyamat. Könnyű tehát kiszámítani, hogy egyetlen méttelypetéből kedvező körülmények között 160 méttely fejlődik és ezzel meg van magyarázva a betegség rendkívül elterjedt volta is.

Amint láttuk, a méttely fejlődéséhez nedvesség és vízi csigák jelenléte szükséges és ez magyarázza meg azt, hogy a fertőzés nedves, mocsaras, turfás legelőkön való legeltetés után, különösen esős és meleggel váltakozó nyáron és ősszel szokott bekövetkezni, míg az elhullások rendszerint a téli hónapokra tehetőek.

Amint előbb említém a gyomorból az epésbébe és innen az epeutakba került fiatal méttelyek itt rendkívül gyorsan növekednek és szívókájukkal erősen izgatják az epeutak nyálkahártyáit, mely ennek folytán a környéki kötőszövetrel együtt megvastagszik és egy súlyos gyuladás képét mutatja, mely gyuladás rá terjed a máj egész kötőszövetére. Az ilyen méttelyes máj, habár kívülről tekintve, sokszor egészségesnek néz is ki, tapintva benne a megvastagodott és keményfalu epecerek jól kiérezhetőek és ha bemetszünk, az epecerek lumenéből

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TÖKÉI: 85 MILLIÓ LEJ.

Affiliált intézetei: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár Rt. Szászrégenben, Népbank Rt. Bánffyújnyádon és Szamosújvári Hitelbank Részv.-Társ. Szamosújváron. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizabély. — Betéteket elfogad. Árraktár a vasút mellett.

szennyes barna epe és ezzel együtt több-kevesebb mételey nyomható ki.

Mielőtt azonban részletesen ismertetném a mételeyek okozta kórbonctani elváltozásokat, szeretném röviden elmondani azokat a tüneteket, melyek az az élő állaton jellemzők a mételeyes fertőzésre.

A fertőzést a legtöbb esetben az állat semmi névvel nevezendő tünettel nem jelzi, sőt még az azt követő egy-két hónapon keresztül sem tudjuk, hogy állatunk mételeykórban beteg; kevés kivétellel a nyáj jól legel, tejhozama alig észrevehetően vagy éppen nem is csökken. A gondos gazda azonban éppen a mételeykóra való tekintettel ilyenkor már észreveszi, hogy a szemkötő hártája nem rózsaszínű, hanem egészen fehér, az orvos pedig tudja, hogy a vérszékely és a vér haemoglobintartalma a mételey inváziója következtében csökkent, fellépett a vérszegénység, az anaemia és tudja, hogy az élősködő már dolgozik a májban és szívja az állat életbentartásához és gyarapodásához szükséges anyagokat.

A későbbi időben, rendszerint az ős végén, vizenyős beszűrődések kezdenek kifejlődni és megjelenik az ugynevezett *gusa*. A kötőhártyája ilyenkor megduzzad, sokszor dudorosán kiáll a szemrésből, a szemhélyak vizenyősen beszűrődnek, duzzadtak és duzzadt a gége környéke, a szügy és a hasalja is.

Ilyenkor az állaton már az általános gyengeség jelei mutatkoznak, az étvágy rossz, a kérődzés renyhe, a szomjuság fokozódott és a gyapju rendszerint száraz és törékeny és helyenként magától is tenyérszerű sőt nagyobb területeken is kihull. A tél elején azután az állatok erősen lesoványodnak, a vizenyős daganatok majd fellépnek, majd elmúlnak és lassan kifejlődnek a hasvízkór és általános cachexia, a *senyveség*, mikor is az állatok nagyon gyengék, vérfogyottak, nem szívesen mozognak és végül teljesen kimerülve elhullanak.

Egészen 1916-ig a betegség elleni védekezés abból állott, hogy mivel a fertőzés majd mindig a nedves legelőkön történt legeltetés után következett be, azokat a legveszedelmesebb nyári hónapokban juniustól augusztusig elkerülték. Ha az állat megbetegedett azonban, akkor el is pusztult, mert az ellene ajánlott és megpróbált szerek hatástalanok maradtak és a kár mellett a gazdának felesleges költséget okoztak.

Dr. Marek József, a budapesti állatorvosi főiskola világhírű professzora, 1916-ban, tekintettel a rendkívüli nagy nemzetgazdasági kárra, amit a mételeykór okozott, mikor is például Szepesmegye két járásában egyetlen juh sem maradt meg, a magyar kormánytól megbízást kapott azon célból, hogy megkezdett kísérleteit a mételeykór gyógyítását illetőleg a Kamala nevű gyógyszerrel tovább folytathassa. Ezen kísérleteivel ugyanis Marek professzor bebizonyította, hogy a juhok mételeykóra biztosan gyógyítható ugyan a Kamalával is, ellenben a szarvasmarhák mételeykóránál az megbízhatatlan és bebizonyította, hogy eme a tropusi vidékek nagyon kis területén előforduló növény termését borító por nem csak a világ összes kulturállaiban, hanem még az egyes országokban megbetegedett állatok gyógyítására sem volna beszerezhető a szükséges mennyiségben.

További kísérletei során rájött arra, hogy különösen Erdélyben közismert és gyakori nö-

vény, az erdei paizska, az *aspidium filix mas*, nevű sokhelyütt tévesen ördög-bordának is nevezett páfrány gyöktörzse — *rhizoma* — olyan anyagokat tartalmaz, melyek a laposférgek szívókáira bénítólag hatnak és ezáltal azok táplálkozását lehetetlenné teszik. Kísérletei során rájött, hogy a lipoidokban oldható szerekben beadott filix anyagokkal a juhoknál minden esetben, szarvasmarhákánál pedig az esetek 72%-ban gyógyítható a mételeykór. Ezzel azután a máj-mételeykór eredményes orvoslásának kérdését az összes szóba jövő állatfajokra vonatkozóan végérvényesen megoldotta.

Megállapította azt, hogy a juhokban és kecskében még a súlyos mételeykór is meg lehet gyógyítani bármely szakában, kivéve természetesen a már teljesen kimerült és elsenyvedt állatokat. Szarvasmarhákánál ellenben a betegség csak a kezdeti szakban gyógyítható a súlyos esetekben, míg a könnyebb esetekben bármely szakban. Ezért a szarvasmarhák mindig az ős végén kezelendők, juhok azonban későbbben is eredményesen kezelhetők ezen anyagokkal.

A páfrány-kivonatból előállított filix-anyagok leghatásosabb alkalmazási módja a lipoidokban oldható szerekkel való beadás, még pedig juhoknak 4 gr., szarvasmarhákánál ellenben 12—75 gr. filix-anyag szükséges üres gyomorban rendszerint éjszakai koplalás után.

Hogy ezeket a filix-anyagokat alkalmas módon az állat szervezetébe juttathassuk és hogy azok már a gyomorból mindjárt hatékonyan jussanak az epésbélbe és epevezetékbe, szükséges volt a zsirokban feloldott filix-anyagokat olyan kerato-gelatinos kapsulákba hozni forgalomba, melyek már a gyomor-nedvben oldódnak és a gyomorsav hozzákeveredése hatékonyságukat, összetételüket nem változtatja meg. *És ez a Distol.*

Nemcsak a felfedező tudós Marek professzor kísérletei alapján, melyeknél mint hallgatója jelen voltam, hanem magam által 11.214 mételeyes juhon végzett gyógyítási eljárás közben meggyőződtem, hogy a Distol a máj-mételeykór juhokban minden esetben gyógyítja, míg szarvasmarháiban, ha a máj szöveti elváltozásai nem is gyógyulnak, a mételeyek Distollal való előlése után a kóros folyamat megszűnik és az állat még gazdasági munkára is alkalmassá lesz.

Ezek volnának nagyjában azok az adatok, melyeket minden intelligens gazdának ismerni kell és melyeket ismerve és felhasználva a mételeykór birtokán, községében biztosan kiirthatja.

Újabb gondok — az új esztendőben.

Írta: Tóth István urad. intéző.

(Folytatás.)

A közelmúltból ismerjük azon tényt, hogy azok a rövidlátásból és elfogultságból oly sikeresen összezuzott, nagyobb és közép-birtokok, nemcsak kulturális tekintetben vezettek és példát adtak, de a világháború idején elsősorban élmezőnyök a városokat, ipart, kereskedelmet, meg a hadsereget is. Ismerek egy 700 hold szántóból álló gazdaságot, melyet 300 felé osztottak széjjel. Ezelőtt 20 drb. modern eke dolgozta, — most 300 faekével piszkálják. Ezelőtt 25—30 vagon egyöntetű gabona-felesle-

get termelt. ma 3 vagon ocu sincsen. Háború idején zugolódás nélkül egy nap alatt 30 vagon gabona repült a rekviráló hatóság raktárába, ezután, — ha Isten mentsen — rekvirálásra kerülne a sor, egy évig is eldolgozhatna a hatóság míg a 300 fogvicsorgató kis embertől össze szedné az elrejtett 3 vagon ocsut.

Hangzatos jelszavakkal, felcsigázták mesterségesen a tömegek képzeletét, a földeket apróra összetörve, martalékul közéjük szórták, — amelyből nem fakadt áldás és meglegedés, mert göröngyöket kaptak és nem kenyeret!

Ma már lecsillapult a föld-láz, még azok is kezdik belátni a végzetes hibát, akik bábáskodtak a torz-szülött világra jövetelénél. Nem ilyen reformra volt szüksége az ország egyetemes érdekének, a közérdeknek. Az ajándékozás, ilyen alakban, — a földhöz juttatottaknak is csak lekötöttséget és hosszantartó koldus-tarisznyát jelentett. Amit bizonyít azon tény is, hogy a földhöz jutott kis parasztok elárultságukban a megélhetés létminimumát is alig tudják előteremteni a hűtlenné vált földből. A kiélt elgazosodott táblácskákat elhagyva, özönlének a városokba, — a proletárok tömegét szaporítani. A vállukra rakott súlyos terheket nem bírják tovább cipelni.

III.

A harmadik tényezőt pedig, mely a földturással foglalkozók mostoha helyzetét fenn tartja, önmagunkban, magában a gazdatársadalomba kell keresnünk, — agrártömegeink szervezatlenségében és kulturálatlanságában.

Pedig milyen sok szép buzdítást kapunk e téren s mégis milyen csiga-lassúsággal haladunk egymás boldogítására.

Erdély legkisebb és legnagyobb földbirtokosának, földmivessének szétválaszthatatlanul egy a sorsa, ha idejében magára nem eszmél, és pedig az elszegényedés, a lezülles minden téren. Az életet adó ősi föld pedig még nagyobb mértékben, ingatlanból, ingóvá lesz, kicsuszik alólunk, ha nem leszünk hűek és méltók hozzá. Ma már nincsen uri birtokos érdek, és paraszt-kisbirtokos érdek, csak közös érdekünk lehet agrárszempontból is.

Ha nincsen és nem lesz, kulturáltabbak által, felvilágosított, megértéssel, szeretettel felemelt és tanított kis birtokos magyar tömeg, — akkor sohasem jöhet létre jól működő, minden tekintetben összetartó erő sem. Az arra illetékes tényezőknek sokkal nagyobb gondot kellene fordítani az életképes falusi gazdakörök és olvasó körök kiépítésére. Nem volna szabad ezeknek hiányoznia a legeldegottabb falvakból sem.

Erdélynek nemcsak politikailag, de agrár tekintetben is különleges és nehéz helyzete van. A hidegebb éghajlati és talaj viszonyok mostoha volta, nagy felvevő és fogyasztó göcpontoktól, tengeri kikötőktől való távoli fekvése, rossz utak, drága munka és fuvar bérek, magas vámok, baksisok, taxák és adók sokasága, rendszertelen értékesítési viszonyok, még az összefogott és jól megszervezett erőket is kipróbálnák.

A mezőgazdasági üzemek jövedelmezőségének leromlása világjelenség, amit tanusítanak a minduntalan megismétlődő oroszországi és kínai nyomorgó paraszt tömegek lázongásai, valamint az Amerika, Canada, Argentina és Brazília végtelen pusztáin elhagyott farmok sokaságai. A megélhetés mindenütt nehéz.

Céltudatos gazda részére nélkülözhetetlen a gyümölcsfák betegségei és kártevői ellen

Dendrin és Neodendrin | S O T O R h e r n y ó e n y v

vízben oldódó gyümölcsfacarbolineum a Carbolneumfabrik R. Avanius készítménye.

Románia részére gyártja és forgalomba hozza: **Moskovits Ipartelepek Részv.-Társ.** Oradea-Nagyvárad Calea Victoriei 62 sz.

Még a szervezett mezőgazdák érdekeit is megtörik a jobban szervezett hatalmas tröszt-szervezetek és ipari kartelek száza, melyek a tengeren-tuli államokban is diktatúrát teremtenek az ottani állami beavatkozás és gazdaszervezések dacára. Ennek következménye az, hogy az eldorádónak képzelte Egyesült Észak Amerikai Államokban a farmerek $\frac{1}{3}$ része elhagyta a farmot és a városokba tódult megélhetést keresni.

Amint látjuk nem is olyan egyszerű ma, sikeresen és kellő jövedelemmel gazdálkodni még az esetben sem, ha az egyszerűbb szabályokkal tisztában is vagyunk, — hát ha még kulturailag is elmaradunk a világtól, mi lesz velünk és mi lesz elhagyatottságunkban az erdélyi magyar kis birtokosokkal?

Gondolnunk kell arra az eshetőségre is, — hogy egyszer előbb vagy utóbb, — a nagy Orosz-síkság is bekapcsolódik a világ termelésbe, és közelségénél fogva agrártermékeivel előnti az európai piacokat. Ma már ott is törzkönyvelik a tehenészeteket s egyéb téren is haladnak.

Mig mi itt bérces hazánkban egy helyben tespedünk, addig egyebütt a gazdák szerveztségükkel és ezzel járó kulturfölényükkel, messze elhagynak bennünket.

Föl hát a munkára! A legelső feladat, amit meg kell oldanunk az, hogy az erdélyi kis gazdákkal az olvasást, és pedig a biblia után, — mindjárt a szaklapok és szakkönyvek olvasását megkedveljessük.

Az egyik kiváló magyar gazda azt mondja, hogy: „A betű csak vetőmag, az olvasó a talaj, — s az el nem olvasott betű olyan, mint a zsákban maradt mag”.

A jó és nemes vetőmag a magyar agrár-irodalomban bőven meg van, — a vetőgép szerepét, az „Erdélyi Gazda” és Magyar Nép”-szaklapjaink minden erejükkel igyekeznek betölteni. Bár mindkettőt többten olvasnák, hogy nagyobb terjedelemben jelenthetnének meg.

A maghoz talaj is kell, — miután pedig tanulni vágyó kisgazdaközönségünkben a jó vetőmag és vetőgép utáni lelkesedés és szeretet teljes mértékben meg van, — így minden adva van egy jobb boldogulás feltételéhez. Csak a gyakorlati kivitelnek mulik, hogy olyan nehezen és vontatottan találunk egymásra.

A csodák ideje lejárt, csak a magunk összeadott erejében bízhatunk s ezen erők összehozásánál a falun lakó magyar értelmiségre és szellemi vezetőkre kötelességek várnak!

Szerény nézetem szerint ott a végzetes hiba, hogy a falun lakó szellemi vezetők, — papok, tanítók, gazdák, birtokosok és ügyvédek stb. tanult emberek ténykedése vajmi ritkán terjed ki, az elhagyott mezőgazdasági kultúra rendszeres, kitartó és buzgó ápolására. Mindenki a maga önző utjain halad, mindenki igyekszik másra áthárítani a kötelességet és felelősséget, s olyan kevesen vannak, akik hajlandók önzetlenül a magasabb érdekek szolgálatába szegődni. A pap a tanítót tolja előre, — a birtokos és egyéb nadrágos ember pedig mindkettőt szidja, hogy nem elég odaadók, — de segíteni nem segítenek! A kritikus időben kevesebb kritikusra van szükség és több céltudatos munkásra.

Kultur államokban, a falusi iskolákban arra való szakemberekkel, ma már külön is tanítatják a mezőgazdasági ismereteket. Magyarországon 8 osztályos lett az elemi iskola, hogy a gazdasági ismereteket is felölelhessék, — az erdélyi századoknál ez régebben is meg volt, — az eredményeket látjuk is. Ha mi ennyire nem is tudunk azonnal eljutni, valamit mégis tenni kellene.

Minden magyar községben életre való gazdaköröket és olvasó köröket kellene létesíteni, nem afféle hűhóval megcsinált életképtelen — „cimzetes” kultúregyesületet értek, hanem olyant amelyik a gyakorlatban is meg állja a helyét.

Népünknek felrázása, tanítása nem is olyan ördögi mesterség lenne, nem szükséges ide

különösebb szaktudás sem, csak könyv és betű, — azonkívül jóakarát és fajszeretet kell hozzá. A szaklapokból és szakkönyvekből elegendő alkalmi témát lehetne meríteni, s azokból vasárnap délutánonként, gazdaköri estéken, a szántóvető emberről, szántóvető embernek felolvasásokat lehetne tartani.

A több jobb és olcsóbb termelés vetőmagját így is lehetne vetni, a szeretettel és hozzáértéssel feltárt talajban biztosan megnövekedne a kívánt sikert.

Több termelés és kulturfölény! Ez legyen a jelszavunk, ha nem akarunk elmaradni.

(Vége.)

Hutyra Ferenc dr. jubileuma.

Szép és bensőséges ünnepe volt vasárnap a magyarországi magyar közéletnek, a tudományak és a gazdatársadalomnak: Hutyra Ferenc dr., az Állatorvosi Főiskola rektora ünnepelte tanári működésének 40 éves jubileumát. A tudomány és a mezőgazdaság utolsó évtizedeinek magyar történetében arany betűkkel van beírva Hutyra Ferenc neve. Mert a magyar állatorvosoknak általánosan elismert tudása, az Állatorvosi Főiskola Európaszerte elismert szintje, a magyar állategészségügy magas foka és ezzel kapcsolatosan az állattenyésztés fejlettsége, mind elválaszthatatlan Hutyra Ferenc bölcsességétől, nagy tudásától és páratlan lelkesedéssel egyesült odaadó munkásságától.

Hutyra Ferenc érdemeit nem kell külön méltatni, tudományos munkálkodása és az általa elért eredmények következtében neve ma már fogalom. Kutató, tanári és írói tevékenység mellett az államnak és a gazdatársadalomnak minden alkalommal a legnagyobb készséggel állott rendelkezésére. A kormány számos esetben követte tanácsát, amelyet mindig a ritka ítélőképesség, a bölcs belátás és a nagy tudás jellemezett. Számos esetben képviselte Magyarországot különböző külföldi tudományos értekezleteken, ahol mindig elismerést, számos tisztelőt és barátot szerzett magának és becsülést Magyarországnak. A külföldi tudományos intézmények ismerik Hutyra Ferenc munkásságát és ezért számos külföldi tudományos intézmény tiszteletbeli tagjává választotta. — A Magyar Tudományos Akadémia is, méltányolva azokat a nagy érdemeket, amelyeket az ünnepelt kutatásaival és munkásságával szerzett, tagjává választotta.

Legfelsőbb helyről is elismerték azt a munkásságot és 40 éves tanári működésének jubileuma alkalmából a kormányzó a második osztályú polgári érdemkereszttel tüntette ki, amelyet az ünnepélyen Mayer János földművelésügyi miniszter adott át a jubiléumnak. Az Állatorvosi Főiskola tanári kara és a Magyar Országos Állatorvosi Egyesület a jubileum alkalmából szeretetüket és hálájukat olyan módon jutatták kifejezésre, hogy a jubileum alkalmából „Közlemények az összehasonlító élet és kórtan köréből” című folyóiratnak, amelynek Hutyra volt a megalapítója, most megjelenő kötetében kiadták a jelenlegi tanároknak és Hutyra tanítványainak ez alkalomra irt dolgozatait. Ezt a szép kötetet is az ünnepélyen az Állatorvosi Főiskola üdvözlő szónoka Manning Rezső dr. adta át.

Ingyen küldöm Szülőoltvány és gyümölcsfa

árjegyzékemet, mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szülőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szülőszeti útmutatómat. 190

Cím: J. SZÜCS szülőtelep Diosig Jud. Bihar.

Az alsófehérvármegyei gazdák szervezkedése.

Folyó hó 27.-én tartotta alakuló közgyűlését a „Nagyenyed és Vidéke Gazdasági Egyesület” mint az Erdélyi Gazdasági Egylet fiókja.

Az alakuló közgyűlést Jeney Elek nyug. árvaszéki korelnök vezette, mely nagy lelkesedéssel mondta ki a fiókegylet megalakulását és alkotta meg a dr. Szentiványi Árpád által előterjesztett javaslat szerint az alapszabályokat és ügyrendet.

Az egyesületbe való tömörülés célját és az Erdélyi Gazdasági Egylethez való csatlakozás szükségét és előnyeit dr. Müller Zoltán ügyvéd ismertette az összegyűltekkel, ki a szervezkedésnek egyik legbuzgóbb mozgatója s a közgyűlésnek is egyik összehívója volt.

Az egyhangú közfelkiáltással elnökké választott dr. Szász Pál gáldtői birtokos, ügyvéd, széles látókörű elnöki székfoglaló beszédében rámutatva a tömörülésnek az előadók által hangsúlyozott feltétlen szükségén felül a háboru utáni változott viszonyokra, melyek a gazdák számát megszorították, miután sok olyan intelligens embert kényszerítettek bele, hogy az addig csak mellékfoglalkozásként üzött gazdálkodás fő foglalkozásává válják, a magyar birtokok száma alig szaporodott, a birtokok területe azonban erősen megapadott, ami arra kell ösztönözzön mineenkit, hogy a meglévő kevesebb földcskén sokkal többet, jobbat és lehetőségig mégis olcsóbban termeljen. Ehhez első sorban a föld szeretete kell, — mondotta — azután a minél belterjesebb munka és a legnagyobb szorgalom. Csak jobban mivel földön, jobb vetőmag után és szeretetteljes jobb, intensivebb munkával lehet többet és jobbat termelni. Tanulnia, kísérleteznie kell a jó gazdának, követnie a mások jó példáját ha megélni és boldogulni akar. De a közzel szemben is az a kötelességünk, minél nagyobb mértékben hozzájárulni az országos termeléshez, hogy az ország közellátása minél jobb és olcsóbb, a kivitelre alkalmas terményünk minél több legyen. Köszönetet mondva a személye iránt megnyilvánult egyhangú bizalomért, a maga és a vezetőség legönzetlenebb és legkitartóbb munkásságát ajánlja fel az egyesület és a gazdatársak javára. Munkájához a gazdatársak jóindulatu segítségét kéri.

Ezután ügyvezető alelnökké dr. Müller Zoltánt, titkárrá dr. Szentiványi Árpádot választotta egyhangú akarattal az alakuló közgyűlés, majd a vidéki képviselősegeket választották meg egyenként egy elnökkel és négy választmányi taggal.

A közgyűlés berendezése után a vezetőség tartott szűkebbkörű értekezletet, melyen a legközelebbi teendőket, a munka mikénti megindítását beszélték meg. Már legközelebről gazdasági előadás sorozatokat fog a fiókegylet rendezni, megismertetendő a földművelés terén alkalmazott legújabb gépeket és eljárásokat, a trágyázás és műtrágyázás módját és eredményeit s a nemesített vetőmagvak használatát. Össze fogja irni a vezetőség községenként a gazdatársak mindenféle gazdasági szükségletét s igyekezni fog ezeket legmegbízhatóbb cégektől a legelőnyösebb feltételek mellett beszerezni.

A mag tehát Alsófehér megyében a megszünt Alsófehérvármegyei Gazdasági Egylet nyomába lépő fiók utján el van vetve a gazdatársadalomtól függ, hogy milyen termést hozzon! Ismerve a vezetőség tagjait s nemes, önzetlen munkakészségüket, minden reményünk meg lehet arra, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet támogatásával a remélt siker nem marad el.

EGYLETI ÉLET

Az igazgató-választmány ülése.

Az E. G. E. igazgató-választmánya f. hó 9.-én br. Jósika Gábor elnöklete alatt ülést tartott, amelynek lefolyásáról az alábbiakban számolunk be.

Jelentés a gazdaértekezlet lefolyásáról.

Török Bálint lapunk más helyén közölt beszámolójában ismertette a febr. 2-iki gazdaértekezlet határozatait, valamint az értekezlet által kiküldött bizottság febr. 3-iki ülésének határozatait, amelyek eredményeképpen egy szűkebbkörű bizottság küldetett ki a szervezkedési mozgalom előkészítése céljából. — Az igazgató-választmány az értekezlet határozatait tudomásul vette és elfogadta. A maga részéről minden rendelkezésére álló eszközzel támogatni határozta a bizottságot, mely első ülését e hó 14.-én fogja megtartani. Tudomásul vette ennek kapcsán, hogy az egyesületi alapszabályok tárgyalását a kolozsvári törvényszék márc. 13.-ra tűzte ki.

A Növénytermelési és Értékesítő Szakosztály jelentése

kapcsán tudomásul vette a vetőmag-mintavásár sikeres megrendezéséről szóló jelentést. — A vetőmag-mintavásár a tavalyi nemesített vetőmagkiállítások forgalmát megközelítette, sőt a gyűlés óta meg is haladta. A mintavásár eredménye azt a reményt kelti, hogy az erdélyi gazdaközönség érdeklődése egyre fokozottabb mértékben fog a nemesített vetőmagvak felé irányulni. A mintavásár kapcsán a szakosztály felkérésére gazdasági szakelőadásokat tartottak László Tibor, dr. Nagy Endre, Schöppner Sámuel és dr. Szász Ferenc.

Az Irodalmi és Könyvkiadó-Vállalati Szakosztály jelentése

alapján az igazgató-választmány hozzájárult a dr. Péter Béla c. gazdasági ak. igazgató által „A gyümölcsfák terméketlenségének okairól és kártevői ellen való védekezéséről” írott munkájának kiadásához.

Tudomásul vette az igazgató-választmány

a Heremagtisztító osztály jelentését,

amely szerint a heremagtisztítási díjak a folyó évre 100 kg.-ként 400 leiben állapították meg 14 napi raktározási és biztosítási díjjal együtt;

a Kertészeti Szakosztály jelentését,

amely szerint a Szakosztály az őszi növényvédelmiszer bemutatókat az idei tavaszon megismételni óhajtja az időszerű védekező szerekkel;

a Gazdatiszti Szakosztály jelentését

a gazdatisztek földigényének kielégítése érdekében az új kormánytól tett lépéseiről.

A Cukorrépa-termelési Szakosztály jelentését

a termelés lehetetlen helyzetéről. A jövő évi termelői szerződések a kormány cukorár módosítási tervei miatt még ma sincsenek megkötve. A munkás szerződések megkötése is késik emiatt, noha a gazdának idejében kell felkészülnie a termelésre. A cukorgyárak és cukorrépa termelők képviselőiből alakított vegyes bizottság e héten ülést tartott Bukarestben. E gyűlés határozatai ma még ismeretlenek. — Esetleg azok hozhatnak megoldást már a kritikus helyzetre.

A Vigalmi bizottság jelentését

a gazdabál erkölcsi és anyagi sikeréről örömmel vette tudomásul a választmány.

Kertészeti, baromfi és méhészeti tanfolyamot óhajt rendezni az E. G. E. a Kisebbségi Nőszövetségek központi titkárságával és az E. M. E.-tel karöltve a tavalyi szép sikerű női gazd. tanfolyam mintájára, amely terv keresztülviteléhez az ig.-vál. a hozzájárulást megadja.

A szövetkezeti központok gazdasági akciói.

Titkár jelentése szerint a hitel és fogyasztási szövetkezeti központok gazdasági téren hasznos és közérdekű munkát fejtenek ki, amelynek kézzel fogható eredményei is láthatók. A Hangya központ a folyó évben az eddiginél intenzívebb arányokban bevezette a kisebb gazd. gépek és eszközök forgalmát, azonkívül úgy a Hangya Központ, mint a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége felvették munkaprogramjukba a nemesített vetőmagvak és műtrágyák propagálásait, amely tőmagnak és műtrágya haladás volt tapasztalható a lefolyt gazdasági évben. Az igazgató-választmány elhatározta, hogy a szervezkedési mozgalom kapcsán a szövetkezetek fokozott mértékű támogatására nyomtatékkal fel fogja hívni a gazdaközönséget.

Külföldi tanulmányi kirándulások.

Tudomásul vette az igazgató-választmány, hogy a Magyarországra tervezett tanulmányi kirándulásra 32, a németországra 8 jelentkezés történt. A magyarországi kirándulás ideje összesen a közgyűlésnek hagyományos virágvasárnap terminusával erre való tekintettel

a közgyűlés idejét

az igazgató-választmány március hó 17.-re tűzte ki, vagyis a virágvasárnapot megelőző vasárnapra.

Az Udvarhelyvármegyei G. E.

kérésére az igazgató-választmány gazdasági előadások tartása céljából 10.000 lei segínyt szavazott meg.

Több kisebb keblü ügy elintézése után a választmány 3 alapító és 12 rendes tagot vett fel a tagok sorába. Ezután a gyűlés az elnök életetésével véget ért.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet magyarországi tanulmányi kirándulásának tudnivalói.

Az E. G. E. március hó 18—27. napjain a budapesti országos mezőgazdasági kiállítás alkalmából gazdasági tanulmányi kirándulást rendez Magyarországra. A kirándulás programja a következő:

Március hó 18.-án, hétfőn d. e. 12-25 órákor indulás Kolozsvárról az express-vonattal II. osztályon. Budapestre érkezés magyar időszámítás szerint este 21:34 órákor. Lakást igénylők elszállásolása.

Március hó 19.-én, kedden reggel indulás Érdre. Itt gr. Károlyi Imre uradalmi tehenészetének és kertgazdaságának megtekintése. Innen tovább utazás éjszakára Szekszárdra.

Március 20.-án, szerdán kirándulás Döry Frigyes paradicsompusztai gazdaságának, tehenészetének és néhány tolnamegyei, högyészi népies tenyészetnek a megtekintésére. Este visszatérés Budapestre.

Március 21.-én csütörtökön d. e. indulás a Nemzeti Színháztól a tenyészállat-kiállítás megnyitására. A kiállítás megtekintése.

Március hó 22., 23., 24. napjain pénteken, szombaton és vasárnap Budapestben tartózkodás részben a kiállítás, részben pedig a kísérleti intézmények, sertéshizlalda, sertésvásártér, baromfitelep, gödöllői méhészeti telep megtekintésére.

Március hó 25.-én, hétfőn d. e. a Mezőgazdasági Múzeum megtekintése, d. u. 2.20 órákor indulás Mezőhegyesre az állami ménésbirtok állattenyésztésének és ipartelepeinek megtekintésére. Éjjelezés Mezőhegyesen.

Március hó 26.-án, kedden a mezőhegyesi ménésbirtok megtekintése. Délután visszatérés Budapestre.

Március hó 27.-én szerdán reggel indulás haza. Kolozsvárra érkezés d. u. 18.53 órákor. *Tudnivalók.* A kiránduláson részt vehetnek férfiak és nők egyaránt.

A kirándulás részvételi díját négy féle csoportosításban állapították meg.

A I. csoport részvételi díja 6800.— L. azok részére, akik részvétlesznek a vidéki kirándulásra és elszállásolásra is igényt tartanak.

A II. csoport részvételi díja 4100.— L. azok részére, akik részt vesznek a vidéki kirándulásokon, de Budapesten elszállásolásra nem tartanak igényt.

A III. csoport részvételi díja 4700.— L. azok részére, akik a vidéki kirándulásokon nem vesznek részt, de elszállásolásra igényt tartanak.

A IV. csoport részvételi díja 2200.— L. azok részére, akik a vidéki kirándulásokon nem vesznek részt és elszállásolásra nem tartanak igényt.

A fenti összegekben benne foglaltatnak: az utlevél szerzés, vízumdíj, vasuti jegyek ára, Kolozsvártól és Kolozsvárig számítva, az igénylés szerint az összes szállodai költségek boraválók, valamint a tenyészállatkiállítás területére kétszeri belépésre jogosító igazolvány díja.

A részvételi díjak esetleg módosítást szenvednek a résztvevők javára a kért külön kedvezmények megszerzéséhez.

A kiránduláson résztvenni szándékozók tartoznak legkésőbb március hó 3-ig beküldeni az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatalához Cluj-Kolozsvár, Str. Andrei Muresan—Attila u. 10 sz. alá az állampolgársági és személyazonossági bizonyítványukat, valamint a részvételi díjat egész összegében, mert csak azok részére szerzi meg az eg. esület az utlevelet, akik a részvételi díjat előre pontosan beküldik.

Az utazás a C. F. R. vonalain II., a M. Á. V. vonalain III. osztályon történik. Élelmezésről mindenki maga gondoskodik.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

2000 L. alapító díjat fizetett: gr. Korniss K. Szentbenedek.

1927. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Mikó L. Nysztlászló.

1928. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Finta Miklós A. Torda, Bakay J. Parácz (150 L.), Schöppner S. Sövényfalva (1927-re is 95 L.), Balássy S. Abránfalva, Szabó G. Mlügen, Mikó L. Nysztlászló, Tóth Vince J. Sövényfalva, Móricz J. Gyér, Schiller M. Dés, László L. Niklód, Gidófalva I. Doboka, Szász D. Pkamarás, Nagy I. Csiktoplica, Lévy S. Fagét, Veliczek G. Msomlyó.

1928. évre 150 L. E. G. pótdíjat fizetett: Finta Miklós A. Torda, Bakay J. Parácz, Schöppner S. Sövényfalva, Balássy S. Abránfalva, Szabó G. Mlügen, Tóth Vince J. Sövényfalva, Móricz J. Gyér, Schiller M. Dés, László L. Niklód, Gidófalva I. Doboka, Szász D. Pkamarás Nagy I. Csiktoplica (1927-re is 50 L.), Lévy S. Fagét, Veliczek G. Msomlyó.

1929. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Schöppner S. Sövényfalva, Ferenc V. Prundu, Mariaffi L. Msztygyörgy, Buding Gy. Billéd, Vm. Gazd. Egy. Szudvarhely, Csiki Gy. Folya, Kimpel A. Torda, dr. Müller Z. Nenyed, Brunner B. Kborsa, Szentiványi G. Szentivánlaborfalva, dr. Bujanovics R. Érmihályfalva, dr. Darkó A. Kolozsvár, Mikó L. Nysztlászló, Ugron P. Szudvarhely, gr. Karátsanyi J. Bánlak, dr. Boros B. Honctó, Móricz J. Gyér, Ocskay J. Dédács, dr. Adelmann G. Pankota, Bojdisz M. Karátsanyi-falva, Boér S. Hidvég, László L. Niklód, Gidófalva I. Doboka.

1929. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Bándy B. Sarmaság, Török K. Mfráta, P. Nagy S. Reiteg, Csizsár S. Msziget, Hollak J. Sztamásfalva, Lőrinc S. Futásfalva.

1929. évre 150 L. E. G. pótdíjat fizetett: Schöppner S. Sövényfalva, Ferenc V. Prundu, Mariaffi L. Msztygyörgy, Buding Gy. Billéd, Vm. Gazd. Egy. Szudvarhely, Csiki Gy. Folya, Bándy B. Sarmaság (75 L.), Kimpel A. Torda, dr. Müller Z. Nenyed, Brunner B. Kborsa, Török K. Mfráta, Szentiványi G. Szentivánlaborfalva, dr. Bujanovics R. Érmihályfalva, P. Nagy S. Reiteg, dr. Darkó A. Kolozsvár, Mikó L. Nysztlászló, Ugron P. Szudvarhely, gr. Karátsanyi J. Bánlak, dr. Boros B. Honctó, Móricz J. Gyér, gr. Korniss K. Szentbenedek, Csizsár S. Msziget, Ocskay I. Dédács dr. Adelmann G. Pankota, Bojdisz M. Karátsanyi-falva, Boér S. Hidvég, br. Danel F. Vargyas, László L. Niklód, Gidófalva I. Doboka, Hollak J. Sztamásfalva, Lőrinc S. Futásfalva.

1930. évre E. G. pótdíjba 50 L. fizetett: Boér S. Hidvég.

Vegyes közlemények

Megjelent az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára. Az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára az 1929. évre gazdag tartalommal megjelent.

A naptár több mint 10 iv terjedelemben magában foglalja mindazokat a tudnivalókat, amelyek a kis- és nagygazda számára egyaránt nélkülözhetetlenek. Ismerteti a gazdasági intézményeket, ezekről számos az állattenyésztés, növénytermelés, takarmányozás, tejgazdaság, szőlészet, borászat, méhészet és baromfitenyésztés körébe vágó szakközleményt tartalmaz. A naptár hirdetési rovata pedig a legjobb beszerzési források jegyzéke gyanánt is szolgál. A naptár ára 25 lei, postai portója 3 lei, ajánlva 38 lei. Utánvéttel 46 L. Megrendelhető az Erdélyi Gazda kiadóhivatalában.

Megindul ismét a lentermelés Erdélyben. Az utóbbi évek alatt a lentermelés teljesen visszafejlődött és ugyszólván csak a termelők házi szükségletére szorítkozott. Ennek is mint a mezőgazdaság terén oly sok termény kedvezőtlen értékesíthetőségének, sőt termelési csődjének a helytelen vám és vasúti fuvardíjpolitika volt az oka. A Fiedler-féle len feldolgozógyár az E. G. E. útján mintegy 100 kat. holdon óhajtt kísérleti termeléseket bevezetni. A jövő évtől kezdődőleg 500 holdon való lentermelésre óhajtt szerződést kötni a gyár. A lentermelésre Erdély talaja köztudomásúlag igen kiváló.

Németország felemelte a cukor vámát az eddigi 15 márkáról 25 márkára 100 kg.-ként, amely leiben kb. 100 leinek felel meg.

A szuperfoszfát árának újabb csökkenése. A Marasesti műtrágyagyár értesítette az E. G. E.-t, hogy a szuperfoszfát árát Alsófehér, Kolozs, Hunyad, Marostorda, Beszterce-Naszód, Szeben, Szolnok-Doboka, Kis- és Nagyküküllő, valamint Torda-aranyos vármegyék területére újabban 1 lejjel leszállította. Vagyis ma a szuperfoszfát ára kg. %-onként 19 lei, 100 kg.-ként a 16 %-os 304 lei, a 18 %-os 342 lei. A fuvardíjat a megrendelő fél viseli. Egyéb feltételek teljes egészében érvényben maradnak. Az alacsony gabonaárak mellett indokolt és méltányos az árleszállítás. Remélhetőleg nagyobb megrendeléseket fog eredményezni az árak leszállítása.

Méhészeti, baromfitenyésztési és kertészeti tanfolyam Kolozsváron. Az Erdélyi Gazdasági Egylet és az Erdélyrészi Méhészeti Egyesület Romániai Magyar Kisebbségi Nőszövetség Központi Titkárságával karöltve a folyó év tavaszán, március hó 1.-től kezdődőleg folytatólagosan háromhetes baromfitenyésztési, háromhetes méhészeti és négyhónapos kertészeti tanfolyamot rendez Kolozsváron. Mindhárom tanfolyam látogatási díja 700 lei

Az egyes tanfolyamokra külön is be lehet iratkozni. A méhészeti tanfolyam látogatási díja 100 lei, a baromfitenyésztő tanfolyamé 250 lei, a kertészeti pedig 500 lei. A méhészeti és baromfitenyésztési tanfolyamokra férfi látogatókat is vesz fel az E. M. E., illetve az E. G. E. titkári hivatala Kolozsvár, Attila-utca 10. szám alatt, naponta 9—2 óráig. Mindhárom tanfolyamra beiratkozhatni a Romániai Magyar Kisebbségi Nőszövetség Központi Titkárságánál Kovács Dezsőné urasszonynál, Cluj-Kolozsvár, Str. Cogalniceanu (Farkas-utca) 15—17. szám,

Tájékoztató a tenyészállat behozatal módjára. Az erdélyi gazdák magyarországi tanulmányutja alkalmából több gazdaság tisztavérű tenyészállatokat óhajtt vásárolni a budapesti tenyészállatvásáron vérfelfrissítés céljából. Az E. G. E. a tenyészállatot importálni óhajttó gazdákat felhívja, hogy ezen szándékukat szíveskedjenek az E. G. E. titkári hivatalánál (Kolozsvár, Attila-utca 10.) március hó 15.-ig bejelenteni abból a célból, hogy a tenyészállatok fajokként közös vagonokba csoportosítva megosztott fuvardíj és kíséredij mellett legyenek szállíthatók. A tenyészállatok

Románia területén 50%-os fuvardíj és 75%-os vámkedvezményben részesülnek. — A fuvardíj kedvezményt nem szükséges előzetesen kérni, a vámkedvezményt a földmivelésügyi miniszteriumtól kell kérni. A kérés mintát levelezőlapon való megkeresésre díjtalanul küldi meg az E. G. E. titkári hivatala. Tájékoztatásul alább közöljük az állatok behozatali vámját. Mén 5 éven felül 2500 lei, 5 éven alul 1500 lei, bika 2000 lei, tehén 2000 lei, üsző-borjú 9—24 hónapos korig 60 lei, kos 80 lei drb.-ként. Kan, vagy koca 3 lei kg.-ként. A fenti díjakat az érdekeltek kérésére a földmiv. miniszter egy negyedére csökkentheti.

Szegődménylevelek kaphatók az E. G. E.-nél. Több oldalról merül fel az a kívánság, hogy a gazdaközönség gazdasági nyomatvány, szükségletéről gondoskodják az E. G. E. Ezen kívánalomnak eleget teendő, az egyesület szegődménylevelet nyomatott. A szegődménylevelél való az alkalmazott alkalmazási feltételeinek felsorolására, a kivett járandóságok feltüntetésére és az átadott tárgyak leltározására. Ezek ára drb.-ként 3 L. Megrendelhető az E. G. E. titkári hivatalában. (Kolozsvár, Attila utca 10.)

Aki a Minerva Biztosító R. T.-nél biztosít, az közvetve az egyesületet is támogatja és így érdekeinek hathatósabb védelmét mozdítja elő.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Gyakorlattal bíró gazdatisztet keresek br. Daniel Ferenc Varghiş. Jud. Odorheiu. 211

Vetőmagvak

Eredeti Erfurti Import

Garantált fajliszta és csiraképes zöldség- és virágmagvak.

Magszekerények tasakolt magvak bizományi eladásra.

Arankomentes államilag leplombált lucerna- és vörös löheremagvak.

Fü- és löheremagvak állandó rétek és legelők bevetéséhez.

Fümagkeverékek park- és kert-pázsitnak.

Eredeti északnémetországi és legjobb bel-

földi takarmányrépamagvak.

Műtrágya, mésznitrogén, 40% káliitrágyasó, superphosphát, Diamonphos, nitrophoskale-

unasalpeter, barlangtrágya, kénsavas ámoniak.

Kertművelési és méhészeti szerszámok, állatápolási cikkek.

Sürgöncim: Verkaufshalle Sibiu.

Telefonszám 200. Árjegyzék ingyen.

PIAC.

Vetőmag árak a kolozsvári vetőmag-mintavásáron.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Növénytermelési és Értékesítési Szakosztálya által Kolozsváron február hó 2—10-ig rendezett vetőmag áru-mintavásáron a tavaszi nemesített vetőmag árak a következőleg alakultak: Bel-földi tavaszi buza vetőmag 100 kgr.-ként 1000—1200 lei, árpa 730—1000 lei, zab 750—1000 lei, tengeri 1000—1200 lei, burgonya 500—800 lei, takarmányrépa mag kgr.-ként 25—36 lei, bab 85—140 lei. A löhere, lucerna üzletellen. Az árak nyersárúnál 25—34 lei között mozognak. Tisztított áru 58—62 lei kilogrammonként. A vetőmag-mintavásáron bemutatott külföldi nemesítési magvak a legmagasabb tőzsdei árak felett 30—50 százalék nemesítői felárral kerülnek forgalomba. Ez Erdélyben a vám, vámkezelés, fuvar, stb. hozzászámításával 100 kgr.-ként búzánál 1800—2000 lei. árpánál 1600—1800 lei, zabnál 1600—1800 lei, burgonyánál, — tekintve, hogy a burgonya behozatali vámja 100 kgr.-ként 500 lei, — 1600—1800 lei.

Vetőmagvakat a

MEZŐGAZDÁK

kereskedelmi részvénytársaságnál
Arad vásároljunk

Gazdasági magvak, here és lucerna magvak.

Takarmányrépa magvak,
fűmagvak.

203

Konyhakerti és virágmagvak legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

Fennáll 30 éve

Árjegyzék kívánatra ingyen.

FAISKOLÁK ÉS SZŐLŐ-
ÖLTVÁNYTELEPEK R.T.

AMBROSI, FISCHER
& CO
AIUD, JUD. ALBA
Catalog gratis

186

Takarmányrépamag!

A legtöbb cukrot termő SUBSTANCIA
és a legnagyobb tömeget termő ECKENDORFI
10 kilón fölül mennyiségben kapható

Gr. Teleki Arvédnál

Cluj-Kolozsvár, Dorobanților (Honvéd-utca) 118. sz.

208